

TAĴONIA

Kongresa Kuriero de la 103a Universala Kongreso de Esperanto

Lisbono

Mardon, la 31-an de julio, 2018

n-ro 4

Festparolado de la Prezidanto de UEA

D-ro Mark FETTES

en la 103a Universala Kongreso de Esperanto,
Lisbono, Portugalio, la 29an de julio, 2017

Estimataj honoraj gastoj, karaj kongresanoj,

Bonvenon al Lisbono, unu el la plej belaj havenurboj de Eŭropo, urbo samtempe profunde portugala kaj malferme internacia, iama centro de kelkaj el la plej grandaj maraj esploroj en la homa historio!

Ni venis ĉi tien aŭte, buse, trajne, aviadile, eĉ el la plej foraj anguloj de la planedo; sed longe antaŭ ol la mondo venis al Lisbono, Lisbono iris al la mondo. Oni bezonas la voĉon de poeto por priskribi la kuraĝon, la aŭdacon, la volforton de tiuj maristoj kiel Vasco da GAMA kaj Magelano, kiuj en siaj etaj ŝipoj ŝpinis la unuajn fadenojn de la vasta reto de kontaktoj, kiu nun interligas ĉiujn landojn kaj kulturojn. Al niaj gastigantoj la portugaloj, la luzidoj, ni esprimas ne nur nian dankemon sed ankaŭ nian admiron. Ili estis inter la unuaj, kiuj ne nur revis pri la unueco de la mondo, sed faris konkretajn paŝojn por atingi ĝin.

Ni troviĝas ĉi tie por festi kaj ĝui alian el tiuj konkretaj paŝoj — lingvon konceptitan por tiu sama kunliga laboro, al kiu kontribuis la ŝipoj de la Lisbona haveno. Esperanto fariĝis imagebla, fariĝis krebbla, nur post tri jarcentoj de tiu kunteksado. El la unuaj transmaraj esploroj venis transmara komerco; per la transmara komerco kreskis kaj riĉiĝis imperioj; el la kolizioj de imperioj aperis ne nur militoj kaj rivaladoj sed ankaŭ la ĝermoj de internacia ordo bazita sur komunaj reguloj kaj normoj. Kio povus esti pli natura, do, ol ke iu krea geniulo, ĉe la rando de unu el tiuj imperioj, el-laboru la bazon de komuna lingva normo? Zamenhof vivis en la tempo, kiam kreiĝis la internacia poŝta sistemo kaj la internacia telegrafo, kiam internacia vojaĝado fariĝis imagebla ne nur por riĉuloj sed ankaŭ ordinaraj homoj. Internacia lingvo estis logika plia paŝo en tiu plifaciligado de homaj kontaktoj trans landlimoj.

Tio almenaŭ estas unu el la rakontoj. Estis certe kuraĝiga kaj inspira penso por la fruaj esperantistoj, ke la nova lingvo rajdas sur la tajdo de la historio. Montriĝis, tamen, ke ekzistas pli ol unu speco de historia logiko. Kune kun nova internacia ordo bazita sur paco, komerco kaj scienco, plu kreskis alia, ombra ordo, ordo bazita sur malnovaj hierarkioj kaj sistemoj de ekspluatado, kiuj konstante ŝanĝas sian eksteran aspekton dum ili konservas la malegalan dividon de potenco.

Ni vivas ankoraŭ en tiu mondo de ombro kaj lumo. La his-

VENOS VARMA VETERO!

Oni prognozas dumtagan varmecon de 39-41 °C por ĵaŭdo ĝis sabato, poste malpli. Kongresanoj b.v. atentigi pri la jeno:

Ne tro vestiĝu!

Flankenlasu jakojn ks.

Trinku akvon abunde!

(la kranakvo trinkeblas)

Ne restu ĉe la suno,
preferu ombrajn lokojn.

torio de Esperanto estas plena de ambaŭ. Ni havas niajn heroojn kaj niajn martirojn, niajn kantistojn de amo kaj belo, niajn poetojn de lukto kaj malĝojo. La strebado por homaj frateco kaj interkompreniĝo neniam estis facila, nek en la tempo de Zamenhof, nek tra la resto de la tumulta dudeka jarcento; nek en niaj tagoj nun ĝi estas facila. Ni vidas ĉiutage en la novaĵoj, kiom pretaj povas esti la homoj rigardi la aliulon kiel malamikon. Ni vidas ĉiutage, kiom da malkompreno, kaj eĉ malkomprenemo, plu ekzistas en mondo kie faktoj kaj informoj estas pli abundaj kaj alireblaj ol iam ajn en la historio. Ni vidas, efektive, ke multe da laboro restas por ni, se ni volas ke niaj nepoj vivu en mondo pli luma ol la nuna, pli paca, pli justa.

Mi volas hodiaŭ paroli al vi pri tiu laboro el eble nekutima angulo. Ni plej ofte pensas pri sociaj movadoj kiel portantoj de ideoj kaj argumentoj. Ili provas konvinki nin pensi alimaniere — pri la rajtoj de samseksamantoj, pri la protektado de la vivmedio, pri la forigo de la mortpuno, pri la transiro al karbonkonserva ekonomio. Ni esperantistoj havas ankaŭ niajn argumentojn, kompreneble. Ni jes volas konsciigi niajn kunhomojn pri la graveco de lingva diskriminacio, la danĝeroj en la superregado de kelkaj ekskoloniaj lingvoj, kaj la valoro de lingvo neŭtrale homa. Ni klare vidas la ligitecon inter tiuj temoj kaj la aliaj streboj por daŭripova mondo. En la koridoroj de Unuiĝintaj Nacioj, en la konferencoj de neregistaraj organizoj, en la paĝoj de revuoj popularaj kaj sciencaj, ni elmetas niajn ideojn, ni strebas persvadi kaj konvinki. Tio estas necesa kaj valorega laboro. Ni salutu niajn aktivulojn, kiuj faras ĝin; ni klerigu nin mem per iliaj argumentoj; ni subtenu ilin mone kaj morale!

Sed nia movado por Esperanto havas alian flankon, same aŭ eĉ pli esencan. Nia ideo estas ankaŭ praktiko. Se neniu parolos kaj uzus Esperanton, la argumentoj por ĝi restus pure teoriaj, same kiel la argumentoj por multaj aliaj planlingvaj projektoj kiuj neniam sukcesis evolui ĝis parolkomunumo. Sed la ĉefa kaj plej konvinka argumento por Esperanto estas tio, ke ĝi funkcias, ke ĝi efektive kunligas mondvestan komunumon de tre diversaj homoj, kiuj uzas ĝin por esprimi kaj plenumi enorman gamon de homaj bezonoj kaj homaj kapabloj. Jes, vi, karaj aŭskultantoj, vi estas la plej konvinka argumento por nia lingvo, ne pro tio, kion vi diras pri ĝi, sed pro tio, kion vi faras per ĝi!

Mi pensas ke ni ofte subtaksas, kiom tiu trajto diferencigas nin de multaj aliaj sociaj movadoj. Pledi por socia ŝanĝo estas unu afero; praktiki socian ŝanĝon estas alia, precipe kiam tiu ŝanĝo estas ankoraŭ tre minoritata elekto. Esti vegetarano antaŭ tridek jaroj, ekzemple, estis en multaj landoj kaj cirkonstancoj malfacila defio! Kaj oni povas esti vegetarano sola, sed por esti aktiva esperantisto oni bezonas aliajn esperantistojn. Niaj pioniroj devis fari grandajn klopodojn por retrovi unu la alian, por krei komunajn tradiciojn, komunajn instituciojn. Kaj ankoraŭ nun, malgraŭ la ekzisto de Interreto, fariĝi kaj resti aktiva uzanto de Esperanto postulas konstantan elektemon, iuspecan rifuzadon simple cedi al la kutimoj de la socio ĉirkaŭ ni. Kiam vi elektas veni al kongreso anstataŭ iri al la plaĝo – aŭ kiam vi iras al la plaĝo, sed kunportas la plej lastan krimromanon en Esperanto – vi samtempe manifestas vian apartenon al tiu ĉi eksterordinara mikrokosmo de homa egeco kaj homa interkompreniĝo.

Kulturo konsistas el tiaj faroj, el tiaj agoj, el tiaj elektoj. Ĝi estas procezo de konstanta kreado. Kiam ni pensas pri kulturo en niaj modernaj amasocioj, ni ofte imagas nin kiel konsumantoj de la kreaĵoj de aliaj. Sed la kulturo de Esperanto ne estas tia, aŭ ne nur tia. Mia amiko István Ertl iam nomis ĝin “memserva” kulturo; laŭ mi, ĝi estas eĉ “memkuira” kulturo. Zamenhof memkuiris la bazon de la lingvo; aliaj memkuiristoj uzis ĝin por ekkrei siajn proprajn pladojn; kaj la memkuira tradicio daŭras ĝis nun, en hejmoj kaj kafejoj kaj klubejoj kaj retejoj tra la mondo. Kompreneble, ni havas niajn ĉefkuiristojn, niajn homojn kun la tri steloj de Michelin – homojn kiel la karmemora Marjorie Boulton, nia poeto, instruisto kaj eseisto, biografianto de Zamenhof kaj Baghy, kies forpason ni memoras hodiaŭ kaj kies atingojn ni prifestas dum la kongresa semajno. Sed la atingoj de niaj korifeoj eblas nur sur la bazo de populara kuirkulturo konstruita de ni ĉiuj.

Kaj tio kondukas min al la aktuala defio, kiu frontas nin. Ni ĉiuj verŝajne konas la statistikojn, ke ĉiujare centoj da miloj da retaj lernantoj elektas ekstudii Esperanton. Ni ne multe scias pri la motivoj de tiu elekto, sed verŝajne temas pri similaj motivoj kiel por ni ĉiuj: scivolo, idealismo, lingvemo, lernemo. Kaj kiel en ĉiuj kursoj, nur parto de ili daŭrigas la lernadon, aŭ venas al la fino de la unua studplano. Tiun realon ni verŝajne ne povas ŝanĝi. Esperanto estas relative facila, sed ĝi ne estas absolute facila! Ne eblas atendi, ke pli ol kvin aŭ dek procentoj de la eklernantoj persistos ĝis iu baza nivelo de kompetento.

Tamen, kvin procentoj de unu miliono de homoj estas 50 000 novaj potencialaj esperantistoj. Tiajn nombrojn ni ne vidis de multaj jardekoj; eble neniam. Sed la 50 000 ne troviĝas ĉi tie inter ni; nek 5 000; nek eĉ 500 el tiuj novuloj. Mi kompreneble ne volas diri, ke oni devas partopreni Universalan Kongreson por fariĝi vera esperantisto! Sed ni rajtas atendi, ke iu parto de la homoj kiuj trovas sian vojon al Esperanto trovos sian vojon ĉi tien, al nia plej granda kultura festo, la plej okulfrapa pruvo pri la vivanteco de nia lingvo, ĝia popolo, kaj ĝiaj tradicioj.

Mi ne dubas, ke inter ni hodiaŭ troviĝas ĝuste tiaj homoj, kiuj

eklernis Esperanton per la reto kaj iom post iom enmovadiĝis. Bonvenon al vi! Sentu vin hejme! Sed ni devas pensi pri la multaj aliaj, kiuj mankas. Tio laŭ mi estas speco de kultura problemo – nia kultura problemo. Mi diris pli frue, ke kulturo konsistas el faroj, el agoj, el elektoj. La elekton lerni Esperanton devas sekvi aliaj elektoj uzi ĝin. Kaj ni devas faciligi tiuj elektojn! Ni devas helpi la novajn retajn lernantojn de Esperanto eksperti ĝian kulturon laŭeble frue, laŭeble ofte, laŭeble ĝue. Ni devas helpi ilin fariĝi memkuiristoj.

Tio estas defio kiun nun alfrontas UEA, kunlabore kun nia junulara sekcio TEJO kaj nia instruista faka asocio ILEI. Antaŭ kelkaj semajnoj ni interkonsentis kun gvidantoj de Duolingo, la plej granda reta lingvolernejo kun ĉirkaŭ du milionoj da retaj lernantoj de Esperanto, kunlabori pri la organizado de lokaj eventoj por tiuj lernantoj. Loka evento povas esti io ajn – renkontiĝo en kafejo, ludvespero aŭ muzika vespero, libroklubo, naturpromenado, progresiga kurso, virtuala renkontiĝo kun grupo de lernantoj en alia lando – la ebloj estas senfinaj. Ni havas la ambicion evoluigi tiun kulturon de lokaj eventoj, varbi kaj trejni kaj subteni lokajn organizantojn, por multe plivastigi la trafikon inter Esperanto kiel lingvo, Esperanto kiel ideo, kaj Esperanto kiel praktiko.

Kaj kia estas tiu praktiko? Nu, vi ĉiuj mem konas partojn de ĝi, ĉar jen vi ĉi tie, aŭskultante min, sentante nian kunecon en ĉi tiu momento, sentante la mirindan forton de la lingvo kiu ebligas tiun kunecon. Sed honore al la Jaro de la Esperanta Kulturo, kies kulmino venas en ĉi tiu kongreso, mi menciuj kelkajn aliajn manierojn partopreni en nia memkuira praktiko, ne nur dum unu semajno de la jaro, sed konstante, ne nur en specialaj okazoj sed ankaŭ kiel parto de sia taga aŭ semajna rutino.

Ni povas elekti legi. Ne nur librojn kaj revuojn, la tradiciajn kolonojn de nia kulturo; nuntempe eblas krome legi blogojn, novaĵretejojn, diskut-forumojn, Vikipedion. La Esperanta Vikipedio troviĝas inter la kvardek plej grandaj lingvoj de tiu vaste uzata memkuirita enciklopedio. Ĝi cetere helpas vin orientiĝi en nia literaturo, unu el la grandaj kulturaj atingoj de nia movado, kiun ni diversmaniere prifestas ĉi-semajne. Nepre trovu vian vojon al la Libroservo dum via kongresumado, kaj forportu kelkajn el ĝiaj trezoroj por legi hejme!

Ni povas elektispekti kaj aŭskulti. De jardekoj ni havas niajn radiostaciojn, kiuj provizis tiom da izolitaj lernantoj per vojo al la parola lingvo, kaj krome donis fascinajn fenestron al aliaj landoj kaj kulturoj. En la lastaj tri jardekoj disvolviĝis vigla kaj riĉa muzika kulturo, kiu pro la reto iĝis alirebla por iu ajn muzikŝatanto. La mirinda projekto Muzaiko, la unua 24-hora retradio en Esperanto, estas akompanata de pli kaj pli da podkasto, videoblogoj, kaj ankaŭ vivaj elsendoj per Facebook kaj aliaj kanaloj el kongresoj kiel nia ĉi tie. Nepre esploru, kiel pli regule dum la tuta jaro vi povas ĝui la vidaĵojn kaj aŭdaĵojn de Esperantujo.

Ni povas elekti partopreni. Tradicie ni pensas pri klubvesperoj, semajnfinaj kursoj, lokaj renkontiĝoj, landaj kaj regionaj kongresoj, kaj kompreneble la UK mem. Sed plivastigas la elektoj. Jam antaŭ deko da jaroj, responde al la plimultiĝo de retaj lernantoj ĉe la retejo lernu.net, Petro Balázs kaj lia teamo en Slovakio komencis organizi la Somerajn Esperanto-Studadojn, kiuj sukcesis allogi grandan gamon de esperantistoj, de la novaj ĝis la spertaj, de la junaj ĝis la ne plu junaj. En Usono rekreskis la intensa somera kursaro NASK kaj plurfoje aldoniĝis Kino-Teatra Festivalo, en kiu eblas ne nur spekti sed ankaŭ krei artaĵojn filmajn kaj scenejajn. Ĉina Radio Internacia jam dufoje organizis internacian konkurson de mallongaj filmoj pri la temo Teo kaj Amo, en kiu partoprenis konkursantoj el dekoj da landoj. Tiuj laŭ mi estas unuaj ondetoj de granda tajdo de novspecaj aranĝoj, al kiu la kunlaboro inter

UEA kaj Duolingo certe kontribuos. Ju pli ni evoluos al kulturo de aktiva, diversspeca kaj konstanta partopreno, des pli alloga ni fariĝos por tiu nova generacio de retaj lernantoj, kaj des pli ni ĉiuj ĝuos nian esperantistecon!

Laste, kaj egale grave por nia kulturo, ni povas elekti aparteni. Iam, fariĝi esperantisto pli-malpli aŭtomate signifis aliĝi al loka grupo, landa asocio, aŭ UEA – eble ĉiuj tri. Dum jardekoj tio estis la plej evidenta kaj facila maniero ricevi informojn pri la movado, malkovri novajn facetojn de la lingvo, senti sin ano de mondvas-ta komunumo. Komprenoble tio ne plu necesas en sama grado. Nuntempe iu ajn kun komputilo kaj retkonekto povas ekorientiĝi en Esperantujo kaj eventuale eĉ eksenti apartenon al ĝi. Sed mi estas konvinkita pri la daŭra graveco de membriĝo. Membrigi estas konkreta ago. Per la pago de kotizo, per la dono de viaj datumoj, vi investas ankaŭ parton de vi mem en kolektiva entrepreno. Nia mondo kaj nia movado bezonas tiajn investojn, en asocioj kiuj transiras la limojn de nacieco, klaso, religio, en kolektivoj bazitaj sur nia komuna domo. Se Esperanto fariĝas parto de nia identeco – kiel jam okazis por multaj el ni ĉi tie, eble por ni ĉiuj – tiam ni vole-nevole apartenas al tia kultura komunumo, komunumo konstate rekrea el niaj faroj kaj agoj kaj elektoj. Elekti membriĝi – ĉu en UEA, ĉu en landa aŭ faka asocio, ĉu en loka grupo aŭ Esperanto-centro – estas baza konkretigo de tiu aparteno.

Mi fieras pri tiu nia kulturo. Ĝia riĉeco kaj diverseco ŝajnas al mi eksterordinara atingo, kiu rekonfirmas al mi ĉiutage la gravecon kaj valoron de nia afero. En tiu kunligado de mondoŝanĝa ideo kaj mondokrea praktiko, Esperanto faras unikan kaj radikalan kontribuon al la monda kulturo. Kaj la portantoj kaj vivigantoj de tiu kulturo estas vi, karaj kongresanoj. Mi dankas kaj gratulas vin ĉiujn pro viaj kontribuoj al tiu ĉi granda entrepreno. Bonvenon al nia komuna kultura festo! Bonvenon al Lisbono! ■

Parolado de Mireille GROSJEAN okaze de la solena inaŭguro

Saluton al ĉiuj!!

En la jaro 1948 komisiono de Uniĝintaj Nacioj sub la gvidado de Eleanor ROOSEVELT verkis la Universalan Deklaracion de la Homaj Rajtoj, kiun la Ĝenerala Asembleo aprobis.

En la jaro 539 antaŭ Kristo aperis la Ciro-cilindro en Persio; tiu dokumento entenas tekston, kiu estas konsiderata kiel la unua deklaro de la homaj rajtoj. Poste ni nepre menciis 1222, la ĉarton de Manden, en Malio, laŭ kiu «ĉiu vivo egalas al alia vivo». Okaze de la franca revolucio en 1789 aperis nova teksto, deklaro pri homaj rajtoj.

En 2018 Uniĝintaj Nacioj festas la 70-jaran datrevenon de la Deklaracio. Por fari tion, UNESKO lanĉis konkurson: kiu verku muzikpecon por festi tiun eventon? Tute hazarde en trajno mi renkontiĝis kun la gajninto, komponistino Colette MOUREY, kiu verkis muzikon laŭ poemo de Emile CÉARD. La muzikpeco estas kantato. Tuj ŝi konsentis, ke la verko estu tradukita al Esperanto. Imagu, ke okaze de solenaĵo en UNESKO audiĝu kantato en Esperanto! Tamen mi ne ankoraŭ trovis tradukiston! Se vi pretas traduki poemon el 112 versoj, bonvolu ekribli kun mi, mi transdonos al vi la poemon kaj la muzikon, ĉio kuŝas en mia komputilo. Ni nepre devas sukcesi en tia laboro!

Mi deziras al vi belan kongreson!

kn533

Salutmesaĝo de Audrey AZOULAY, Ĝenerala Direktorino de UNESKO

Okaze de la Universala Kongreso de la Universala Esperanto-Asocio, Lisbono, la 29-an de julio 2018

Mi estas feliĉa povi sendi ĉi tiujn subtenajn vortojn al la partoprenantoj de la 103-a Universala Kongreso de la Universala Esperanto-Asocio.

Vi havas la ŝancon kunveni en tiu belega urbo Lisbono, urbo ligita al vasta historio, kiu konstruiĝis en vojkruĉiĝo kun diversaj kulturoj, urbo malfermita al la mondo, tutokcidente en la Iberia duoninsulo.

Mi ne dubas, ke tiu elstara kadro sukcesos inspiri al vi fruktodonajn interŝanĝojn.

Kiel vi scias, UNESKO subtenas la instruadon de Esperanto ekde multaj jaroj.

Estas fakto, ke nia Organizaĵo dividas kun la esperantista Movado komunajn valorojn: esperon en konstruado de paca mondo, harmonian kunvivadon inter la popoloj, respekton al kultura diverseco, solidarecon trans la limoj.

La cemento de ĉiuj tiuj valoroj estas la kapablo dialogi, aŭskulti, interkomunikiĝi.

Lingvoj estas la vektoro, kiu ebligas tiun dialogon; ili konsistigas do la esencan ilon por atingi la celojn, kiujn ni devas konkretiĝi, kaj same por defendo de niaj valoroj.

Ni devas defendi la lingvojn, ĉefe la maloftajn lingvojn, la indiĝenajn lingvojn, pri kiuj ni scias nuntempe, ke ili malaperas en ritmo de unu malapero dufoje monate. Tio estas giganta perdo por la homa heredaĵo. Ni devas plie defendi plurlingvismon en la instruado per adekvataj publikaj politikoj, sed ankaŭ en la virtualaspaco de la Reto, tielke plu vivu la lingva kaj kultura diverseco en ĉiuj homgrupoj. Gravus, ke ĉiu sukceso esti en kontakto kun sia historio, sia identeco kaj la simbolaj resursoj de sia origina etno.

Tiu agado de UNESKO ankaŭ estas **via** agado. Ĉar Esperanto ne volas forviŝi la grandan kvanton da parolataj lingvoj en la mondo; male ĝi reprezentas taŭgan ilon por komuniki en respekto de ĉiuj lingvoj, ĉu minoritataj, ĉu de la plimulto. Ĝi ebligas ekziston de homgrupo de parolantoj sendependaj de iu ekonomia, politika aŭ kultura hegemonio.

Paroli Esperanton estas alten iri kaj atingi kosmopolitikan konscinivelon, esti mondĉivitano – sen forlasi siajn apartajn lingvojn.

Via elektita temo por via kongreso en tiu ĉi jaro estas: «Kulturoj, lingvoj, tutmondiĝo: kien nun?»

La elektenda direkto certe estas tiu, kiun via Movado kaj nia Organizo montras de jaroj: engaĝiĝi pli kaj pli por savi kaj vivteni tiun esencan parton de la nemateria homara heredaĵo: la lingvojn. Defendi la lingvan diversecon kaj kuraĝigi al plurlingva edukado.

Tiel ni sukcesos konstrui mondon pli malfermitan, pli inkluzivan kaj pacan.

«Multaj voĉoj, unu mondo» Jen la slogano de nia famekonata organo *UNESKO-Kuriero*.

«Multaj voĉoj, unu mondo», tiel tradukiĝas al Esperanto tiu dealo, kiun vi kaj ni havas – kaj kiu staras sur la versio de nia revuo, kiu nun aperas en Esperanto: *UNESKO-Kuriero*.

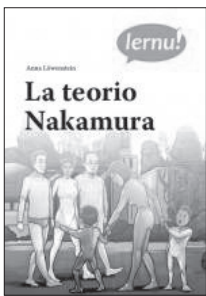
Finfine mi volas transdoni, nome de UNESKO, el korajn bondezirojn pri la sukceso de via Kongreso.

Audrey AZOULAY, ĝenerala Direktorino de UNESKO

El la libro servo por vi

La teorio Nakamura, de Anna LÖWENSTEIN.
Partizánske: Espero, 2018.

La eldonejo Espero ĵus eldonis du librojn pri sciencfikcio, kiuj apartenas al du apartaj specoj de verkoj, ĝis nun malmulte reprezentitaj sur niaj bretoj. La unua libro titoliĝas *La teorio Nakamura* kaj estas la libroforma eldono de la reta kurso samnoma verkita de Anna Löwenstein kaj aperanta en la retejo Lernu.net. Ĝi konsistas el ĉapitroj ĉiam pli altaj laŭ la lingva nivelo, kiu komenciĝas en A1 kaj venas al B1 en la fino. Ĝi povas do esti konceptita kiel laŭŝtupa libro adaptita al la lingva nivelo de komencantoj. La logan historion akompanas tre belaj, multkoloraj desegnoj. Unuvorte, temas pri tre rekomendinda libro por komencantoj. Donacu ĝin al tiu amiko, kiu volas progresi en la lingvo.

La Tago de Kiborgiĝo / The Day We Became Cyborg, de Hju Rid. Partizánske: Espero, 2018

La alia libro estas dulingva, verkita de skota aŭtoro. La tekstoj de la rakontoj aperas paralele en ambaŭ lingvoj, angla kaj esperanto, en maldekstra kaj dekstra paĝoj, kio ebligas komparon kaj lernadon de strukturoj kaj vortprovizoj al anglalingvaj progresantoj aŭ, inverse, al esperantistoj studentaj la anglan. La temoj estas modernaj, allogaj, ekzemple greftado de teknologioj sur la korpo, kio iam eble estos normala en niaj socioj en ne tro fora estonteco. Kiel interludo aperas jen kaj jen pensigaj eseoj. Krome, ĉar ĝi konsistas el sendependaj rakontoj, oni povas pluki unu el ili laŭplaĉe, sen la neceso sekvi difinitan ordon. Tre interesa libro, tute aktuala kaj leginda.

Suso Moinhos

London mi **perdis** en la akceptejo rozkoloran **jaketon** el lano. Bv. redonu ĝin al mi. Edith HENRICI **kn719**

Kolofono:

Tajo Nia kongresa kuriero de la 103-a **Universala Kongreso** de Esperanto, en Lisbono, Portugalio, de la 28-a de Julio ĝis la 4-a de Aŭgusto, **2018**.

Kunredaktas (krKK):

Suso MOINHOS kaj António MARTINS-Tuválkin
Novan numeron ĉiumatene en la halo kaj ĉe esperanto.pt/tn3

Kontribuojn b.v. sendu al kuriero@esperanto.pt aŭ ankaŭ papere kun **kn** aŭ nomo al iu ajn LLK-ano nepre **ĝis la 18:00** ĉiutage!

Mesaĝo de Imre FERENCZY

Permesu al mi, ke mi salutu la partoprenantojn de la 103-a Universala Kongreso de Esperanto. Ĝoje mi informas vin, ke el tiuj 103 kongresoj mi jam ĉeestis entute 40 UKojn, lastfoje en Nitra antaŭ kelkaj jaroj. Kore mi salutas ĉiujn kongresanojn kaj deziras agrablan restadon en Lisbono.

Kore kaj samideane:
D-ro Imre FERENCZY
honora membro de UEA

Omaĝo al Marjorie BOULTON

En salono Carreira (10h15-11h45) okazos omaĝa ceremonio al Marjorie BOULTON, forpasinta pasintjare. Dum la ceremonio, reĝisorota de Claude NOURMONT kaj Michela LIPARI, pluraj eminentaj voĉoj omaĝos la verkaron de nia karmemora poetino.

kn49

Eŭropa Komisiono de UEA

La Eŭropa Komisiono de UEA kunsidos dufoje dum la Universala Kongreso:

— mardon, la 31-an de julio, 11h00-12h30 (publika kunsido)

— ĵaŭdon, la 2-an de aŭgusto, 12h45-13h45 (fermita kunsido)

Ambaŭ kunsidoj okazos en salono Barreto.

kn565

Kongresa temo 3

Mardo, la 31-an de julio. 15h15-16h45, Sacramento

La dua sesio de la kongresa temo pritraktis la unuan mondmiliton (1914-1918). Tiam internaciistaj kaj pacistaj homoj kiel la esperantistoj devis alpreni poziciojn pri la milito. Ĉu ili defendus sian landon? Danke al detala prezento de Ulrich LINS, ni lernis pri Paul OTLET, Gaston MOCH, Henri LA FONTAINE, Alfred FRIED kaj multaj aliaj intelektuloj amikoj de Esperanto. Poste, Bernhard TUIDER elegante enkondukis nin en la granda (kvante kaj kvalite) havaĵo pri la unua mondmilito de la Esperantomuzeo kaj de la Kolekto por Planlingvoj de Vieno (Aŭstrio). Tiu juvelo de nia movado kreigis en la intermilita periodo kaj ankoraŭ hodiaŭ utilas kiel referenco por la ceteraj esperantaj bibliotekoj. Anekdote, en ĉiu bona biblioteko devas esti la verkoj de du aventuremaj hungaroj: Julio Baghy kaj Tivadar Soros. Kaj al ili Humphrey TONKIN dediĉis sian pensigan kontribuon. Temas pri viktimoj de la milito, kiuj montras al ni la homan kapablon transvivi. Kiel verŝajne ĉiuj jam scias, pluraj el tiuj diskutoj troveblas en la libro *Antaŭ unu jarcento*. La granda milito kaj esperanto, ĵus eldonita de SAT kaj kiu aĉeteblas en la libro servo.

Ĉiu milito havas terurajn efikojn, kaj inter ili elstaras la amasa migrado de rifuĝintoj. Jen unu el la ĉefaj temoj pri kiu oni diskutis pasintjare dum la universala kongreso de Seulo. Alivorte, esperantistoj aparte interesiĝas pri tiu socia fenomeno. Kompreneble, ankaŭ tio okazis post la unua mondmilito. Inspira agado prie estis la alveno al Hispanio de 300 infanoj el malriĉa kaj detruita regiono de Aŭstrio. Ili loĝis en Hispanio dum unu jaro, danke al la solidara kaj efika perado de aŭstraj kaj hispanaj esperantistoj. Kurioze, Josep FRANQUESA, la nuna prezidento de Kataluna Esperanto-Asocio kaj Honora Membro de UEA ekde tiu ĉi universala kongreso en Lisbono, lernis Esperanton de unu el tiuj knabinoj, kiu restis en sia nova hejmlando la ceteron de sia vivo. Fakte, kiel atentigis Tonkin hieraŭ, nuntempe ni havas plurajn elementojn similajn al la situacio de antaŭ unu jarcento. Ĉu ni denove stumblos? En la tria sesio de la kongresa temo ni klopodos respondi al tiu ĉi demando kun la helpo de tri interesejaj esperantistoj, kiuj kuraĝe agadas en pluraj projektoj pri tiu ĉi temo, loke kaj ankaŭ internacie: Annie GRENTE, Klara ERTL kaj Pieter ENGWRIDA. Ne maltrafu ĝin! **kn458**

Infana Kongreseto

Kiel kutime, matene okazos origamio, manlaboroj, teatrumado, kurso kaj ludoj por praktiki Esperanton. Posttagmeze ni faros sportajn olimpiajn ludojn, eble vizitas muzeon en la urbo Almada.

kn162

